

РЕШЕНИЕ

№ 8117

гр. София, 22.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 01.12.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова

ЧЛЕНОВЕ: Евгения Баева

Елена Попова

при участието на секретаря Албена Илиева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **9703** по описа за **2023** година докладвано от съдия Силвия Димитрова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. АПК, вр. чл. 63в ЗАНН.

Образувано е по касационна жалба на Застрахователно акционерно дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве“ АД против Решение №4089/31.08.2023 г., постановено по АНД №9971/2021 г. на СРС, НО, 102-ри състав, с което е потвърдено Наказателно постановление (НП) №Р-10-468-11.06.2021 г., издадено от Зам.-председателя на Комисията за финансов надзор (КФН) и ръководител на Управление „Застрахователен надзор“ (Управление „ЗН“). С последното на основание чл.83, чл.53 и чл.27 от ЗАНН, чл.16, ал.1, т.19 от Закона за КФН (ЗКФН) и чл.647, ал.2 и чл.644, ал.1, т.2 вр. чл.648, ал.1 от Кодекса за застраховането (КЗ) на касатора е наложена „имуществена санкция“ в размер на 1 000 (хиляда) лева за административно нарушение на чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ вр. чл.7, ал.2, изр.1 от Наредба № 49 от 16.10.2014 г. на КФН за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен транспорт (Наредба № 49/16.10.2014г. на КФН).

Твърди се, че оспореното решение е неправилно, като постановено при нарушение на закона, допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и при явна несправедливост на наложеното наказание – касационни основания по чл.348, ал.1, т.1, т.2 и т.3 НПК. В тази връзка касаторът счита, че СРС е потвърдил процесното НП, с което е ангажирана отговорността на дружеството за обективно несъставомерно

деяние. Приетите от съда за нарушение разпоредби на КЗ са приложени неправилно. Твърди се, че въззивният съд не е обсъдил мотивирано възраженията на дружеството, свързани с неизяснената фактическа обстановка към момента на издаване на НП и допуснатите в хода на АНП съществени процесуални нарушения. Според касатора СРС не е отчел, че прекратителния ефект по отношение на действието на договора за задължителна застраховка „ГО“ е настъпил с изтичането на 30-дневния срок, считано от началото на валидността на съответната полица, в който ползвателят на застрахователната услуга не е изпълнил задължението си да представи пред застрахователя данни за български регистрационни номера на МПС, предмет на застрахователното покритие. По тези съображения, подробно мотивирани в касационната жалба, се иска отмяна на решението и отмяна на потвърденото с него НП. При условията на евентуалност, са изложени доводи за приложение на чл.28 ЗАНН.

Ответникът Зам.-председателя на КФН ръководещ управление „Застрахователен надзор“, чрез процесуалния си представител в съдебно заседание главен юрисконсулт А. Г. изразява становище за неоснователност на жалбата. Подробни съображения са изложени в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Участващият в касационното производство прокурор от СГП дава заключение, че жалбата е неоснователна, поради което решението на СРС като законносъобразно следва да бъде оставено в сила.

В настоящото производство от страните не са представени нови писмени доказателства за установяване на касационните основания.

Административен съд - София-град, в качеството си на касационна инстанция, като взе предвид наведените в жалбата доводи и като съобрази разпоредбата на чл.218 АПК, приема следното:

Касационната жалба е подадена в установения с чл.211, ал.1 АПК 14-дневен срок от надлежна страна срещу подлежащ на касационна проверка валиден и допустим съдебен акт и същата е процесуално допустима. Разгледана по същество жалбата е и основателна.

Предмет на съдебен контрол в производството пред СРС е било Наказателно постановление №Р-10-468-11.06.2021 г., издадено от Зам.-председателя на Комисията за финансов надзор и ръководител на Управление „Застрахователен надзор“, с което на касатора е наложена „имуществена санкция“ в размер на 1 000 лева за извършено административно нарушение на чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ вр. чл.7, ал.2, изр.1 от Наредба № 49 от 16.10.2014 г. на КФН за задължителното застраховане по застраховки „Гражданска отговорност“ на автомобилистите и „Злополука“ на пътниците в средствата за обществен транспорт.

На основание събраните в хода на процеса писмени и гласни доказателства въззивният съд е приел за установена описаната в АУАН и в НП фактическа обстановка, а именно: На 22.06.2020г., в 15:15 ч., била сключена Задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, която била със срок на валидност от 1 година, считано от 00:00 ч. на 23.06.2020г. до 23:59 ч. на 22.06.2021г., относно МПС марка/модел „М. Л.“, с посочен номер на рама, зелен цвят, категория „М 1“. Въпросният автомобил бил внесен от Германия по-рано през м. юни 2020 г. и не бил регистриран с постоянни регистрационни номера. При сключване на застрахователния договор, застраховащата заплатила сумата от 218.96 лева като

застрахователна премия, като били издадени контролен талон за застраховката и международна карта за автомобилна застраховка с валиден срок от една година. Към договора за застраховката двете страни подписали и Допълнително споразумение, като в точка 3 от него било уговорено, че в случай, че в 30-дневен срок от началото на валидност на застрахователната полица, застраховащият не представи на застрахователя документи за надлежното регистриране на автомобила пред компетентните органи на МВР (свидетелство за регистрация на МПС – част I) с данни за регистрационния му номер, сключеният застрахователен договор се прекратявал автоматично, считано от 23:59 ч. на деня, в който изтича 30-ия ден от сключването на застрахователната полица. На 24.06.2020 г. застраховащата регистрирала в Отдела на пътната полиция към ОДМВР – [населено място] лекия автомобил, който получил регистрационен [рег.номер на МПС] .

С писмо изх. № 2851/24.07.2020 г. застрахователното дружество я „уведомявало”, че „прекратява” сключения застрахователен договор по горната полица, считано от 00:00 ч. на 24.07.2020г., а от 26.07.2020г. дружеството нямало да носи риска и да осигурява покритие, като в делото няма доказателства въпросното писмо да е било получавано от адресата.

Междувременно, на 31.12.2020 г. на собственика на процесното МПС бил издаден Електронен фиш серия Г №25361, с който й било наложено административно наказание „глоба” от 250.00 лева за нарушение на чл.483, ал.1, т.1, вр. чл.638, ал.4, вр. чл.638, ал.1, т.1 вр. чл.461, т.1 от КЗ за това, че като физическо лица, което е собственик на регистрирано МПС в България (горепосочения лек автомобил), не било сключило договор за застраховка „ГО” на автомобилистите. Фишът бил обжалван и отменен с Решение № 848/21.06.2021 г. на Пловдивския РС по н. а. х. дело № 3029/2021 г.

На 13.02.2021 г. на същото лице бил съставен и АУАН за това, че на същата дата, около 16:50 ч., по път III-864-3+860км, с посока на движение от курортен комплекс „П.” към [населено място], е управлявал същото МПС без сключена за него задължителна застраховка „ГО”, което нарушавало чл.483, ал.1, т.1 от КЗ. След този случай на санкциониране за липса на въпросната застраховка относно автомобила, на 16.02.2021 г. лицето депозирало в КФН жалба вх. № 91-02-219/16.02.2021 г., към която приложила съответни документи (СРМПС, застраховка от 23.08.2020 г. с допълнително споразумение, международна карта, съставения АУАН), като в жалбата се сочело, че въпреки наличието на валидно сключена застраховка „ГО” на автомобилистите, е била санкционирана.

След като изискали от застрахователя съответните документи и след преценка на постъпилите такива служителите на КФН приели, че има данни за извършено административно нарушение, за което на 12.05.2021 г. бил съставен АУАН. В същия било посочено, че дружеството е нарушило разпоредбите на чл.489, ал.5, изр.1 вр. чл.7, ал.2, изр.1 от Наредба № 49 от 16.10.2014г. на КФН, тъй като сключило горепосочената задължителна застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите за МПС без първоначална регистрация, без регистрационен номер, за период по-дълъг от 30 дни (за една година). Въз основа на съставения АУАН № Р-06-381/12.05.2021 г., на 11.06.2021 г. Заместник-председателя на КФН и ръководител на Управление „ЗН” издал процесното НП № Р-10-468/11.06.2021 г.

След цялостна проверка на обжалваното НП въззивният съд е приел, че в хода на АНП не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да съставляват

формално основание за отмяна на НП. АУАН и НП са издадени от компетентни органи, в срока по чл.34 ЗАНН и съдържат изискуемите от разпоредбите на чл.42 и чл.57 ЗАНН реквизити. Не са налице нарушения със съществен характер на императивните разпоредби на чл.36 – чл.46 от ЗАНН (за АУАН) и на чл.47 – чл.58 от ЗАНН (за издаденото НП), довели до засягане на правото на защита на юридическото лице – жалбоподател.

Според СРС от събраните в хода на процеса доказателства безспорно е установено извършеното нарушение. При сключването на застрахователната полица за тази застраховка с продължителност от една година относно нерегистриран в България автомобил, жалбоподателят е нарушил императивно установената законова разпоредба, обективирана в нормата на чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ вр. чл.7, ал.2, изр.1 от Наредба № 49 от 16.10.2014 г. Това е така, защото разпоредбата от подзаконовия нормативен акт гласи, че за целите на първоначална регистрация на употребявано моторно превозно средство с чуждестранен регистрационен номер или без регистрационен номер, вкл. с изтекъл такъв, чл.489, ал.5 от КЗ се прилага съответно, а след получаване на свидетелство за регистрация и табели с регистрационен номер от компетентните органи на МВР застрахователят е длъжен писмено да ги обяви пред застрахователя в 7-дневен срок от получаването им (чл.7, ал.2, изр.2 от Наредбата). Законната разпоредба от своя страна, предвижда, че при придобиване на моторно превозно средство, което е с чуждестранен регистрационен номер, за целите на първоначалната регистрация на МПС по реда на действащото българско законодателство задължително се сключва застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите за срок от 30 дни по номер на рама на моторното превозно средство, като такава застраховка не може да се издава повторно (чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ), като правото на собственост на МПС, което е с чуждестранен регистрационен номер, се доказва пред застрахователя със съответните законови документи за придобиване, които следва да се преведат на български език (чл.489, ал.5, изр.2 от КЗ).

СРС е приел, че нормата на чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ е императивна и въведеното с нея задължение няма препоръчителен характер, защото са предвидени пет хипотези при сключване на застраховка „Гражданска отговорност” на автомобилистите, към които законодателят е определил императивно продължителността и условията, при които същите е допустимо да бъдат сключени с крайните потребители. Именно, защото не са налице хипотезите на ал.1, или тази на ал.2 на същия член, относими към сключването на стандартен застрахователен договор за такава застраховка или „многогодишен” такъв, то застрахователното дружество е имало задължението да сключи договор със застраховачото моторното превозно средство без първоначална регистрация лице единствено за срок от 30 дни. При това положение, при сключването на застрахователната полица за тази застраховка с продължителност от една година относно нерегистриран в България автомобил, жалбоподателят е нарушил императивно установената законова разпоредба, обективираната в нормата на чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ вр. чл.7, ал.2, изр.1 от Наредба № 49 от 16.10.2014 г.

СРС е изложил мотиви, че в Глава XLIV „Общи разпоредби” се съдържа разпоредбата на чл.464, ал.1 от КЗ, в която изрично е посочено, че срокът на задължителните застраховки, се определя от страните по договора, освен ако в нормативен акт е предвидено друго. Доколкото изрично е определен максимален срок, за който може да се сключи задължителната застраховка „ГО” на автомобилистите за нерегистрирани в България МПС, то застрахователят не може едностранно да прилага разширително

тълкуване и по аналогия да прилага нормата на чл.489, ал.1 от КЗ, а същият е длъжен да се съобрази с предвидените по-кратки срокове, какъвто е този по чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ. Посочено е също, че хипотеза на едностранно прекратяване на застрахователния договор е предвидена изрично само в разпоредбата на чл.490 от КЗ, която има отношение към разсроченото плащане на застрахователните вноски по застраховка „ГО”, където няма регламентирана подобна на процесния случай възможност, която дружеството „е заложило” в допълнителното споразумение към полицата, а не е за подценяване и обстоятелството, че застраховащата е заплатила пълната застрахователна премия за период от една година в момента на сключване на застрахователния договор, и е справедливо да очаква от „добросъвестния застраховател” да носи риска и покритието на договора за целия период. Освен това застрахователят не е уведомил застраховащата нито за прекратяване действието на сключената застраховка, нито за възможността да получи обратно надплатената от нея сума. Въззивният съд е приел, че правилно и законосъобразно наказващият административен орган е приложил и санкционната разпоредба на чл.644, ал.1, т.2 от КЗ, като е наложил наказание „имуществена санкция” в минимален размер от 1 000 лева на юридическо лице, нарушило разпоредба на самия кодекс (чл.489, ал.5, изр.1 от КЗ), като се е съобразил с установените фактически обстоятелства, като наказанието следва да се приеме за справедливо, без възможност за намаляване (арг. чл.27, ал.5 от ЗАНН).

Въззивният съд е приел да неоснователни доводите за маловажност на случая и за наличие на предпоставки за приложение на чл.28 ЗАНН, подробно мотивирайки се за това.

При тези мотиви е потвърдил НП.

След като извърши служебно проверка на основание чл.218, ал.2 АПК и въз основа на фактите, установени от въззивния съд, съгласно чл. 220 от АПК, XXI касационен състав на Административен съд - София-град намира, че обжалваното решение е валидно и допустимо, като постановено по отношение на акт, който подлежи на съдебен контрол, като произнасянето е извършено от компетентен съд в рамките на правомощията му. Същото е постановено при пълно изясняване на всички обстоятелства по случая и разкриване на обективната истина и при правилно приложение на материалния закон. В тази връзка доводите в касационната жалба са неоснователни.

Районният съд е проявил процесуална активност, като е събрал необходимите за изясняване на случая писмени и гласни доказателства. Анализирайки подробно същите правилно е приел, че в хода на съдебното производство е доказано извършеното нарушение, за което дружеството е санкционирано и че не са допуснати съществени процесуални нарушения, основание за отмяна на НП.

Неоснователни са доводите на касатора, че СРС не е извършел цялостна преценка за законосъобразност на НП, доколкото не се е произнесъл по направените от жалбоподателя възражения във връзка със състезателността и доказаността на нарушението. При субсидиарното действие на Наказателно-процесуалния кодекс, районният съд е изпълнил служебното си задължение да проведе съдебното следствие по начин, който е осигурил обективно, всестранно и пълно изясняване на всички обстоятелства, включени в предмета на доказване по конкретното дело, при точното съблюдаване на процесуалните правила относно събиране, проверка и анализ на доказателствената съвкупност, и не е допуснал нарушения на съдопроизводствените

правила. Изложил е подробни мотиви относно преценката на доказателствата, която е извършил. Произнесъл се е по възраженията на жалбоподателя, относими към предмета на спора. В хода на съдебното производство не са останали неизяснени факти и обстоятелства от значение за съставомерността на деянието, неговия извършител и некезуемост.

Неоснователно е и оплакването за необсъждане в оспореното решение на прекратителното действие на сключения застрахователен договор. Сключването на задължителна застраховка "Гражданска отговорност" на моторно превозно средство, което е с чуждестранен регистрационен номер, е уредено в чл.489, ал.5, изр.1 КЗ и чл.7, ал.2 от Наредба № 49/16.10.2014 г. за задължителното застраховане по застраховки "Гражданска отговорност" на автомобилистите и "Злополука" на пътниците в средствата за обществен превоз. Съгласно чл.489, ал.1, изр. 1 КЗ при придобиване на моторно превозно средство, което е с чуждестранен регистрационен номер, за целите на първоначалната регистрация на моторното превозно средство по реда на действащото българско законодателство задължително се сключва застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите за срок от 30 дни по номер на рама на моторното превозно средство, като такава застраховка не може да се издава повторно. Чл.7, ал.2 от Наредба № 49/2014 г. определя, че за целите на първоначална регистрация на употребявано моторно превозно средство с чуждестранен регистрационен номер или без регистрационен номер, включително с изтекъл такъв, чл.489, ал.5 от Кодекса за застраховането се прилага съответно. От горното следва, че застрахователите нямат право да сключват застрахователни договори за "Гражданска отговорност" за срок повече от 30 дни. Касаторът е сключил такъв договор за срок от една година, с което е осъществил състава на нарушение на чл.489, ал.5, изр.1 КЗ и чл.7, ал.2 от Наредба № 49/2014 г. за което законосъобразно е санкциониран.

Санкцията е наложена в предвидения в закона минимален размер, поради което не може да се прецени като явно несправедлива.

Настоящият касационен състав намира за неоснователни и доводите на касатора за приложимост в случая на чл.28 ЗАНН. В разглеждания случай се касае за обществени отношения с финансов характер. Застрахователните дружества изпълняват особено важна регулативна функция, като акумулират финансов ресурс, чрез който по определени правила да компенсират претърпените от застрахованите лица вреди. Неизпълнението на тази основна функция от страна на застрахователите в законоустановените срокове ще засегне имуществената сфера на тези лица и ще обезсмисли в по-малка или по-голяма степен целта на застраховането – обезщетяване на вреди, настъпили в следствие на предвидени в съответните договори застрахователни събития. Наказанията по чл.644 от КЗ са насочени именно към стимулиране на застрахователите да спазват предвидените в кодекса срокове за изпълнение на задълженията им, възникнали във връзка с поетите рискове. Във връзка с изложеното в случая не може да се приеме, че са налице предпоставките за прилагане на разпоредбата на чл. 28 от ЗА

По тези съображения и след извършена служебна проверка на решението на районния съд, съгласно изискванията на чл.218, ал.2 АПК, при която не се констатираха основания за отмяната му поради невалидност, недопустимост

или несъответствие с материалния закон, извън визираните в касационната жалба, решението на СРС следва да бъде оставено в сила.

При този изход на спора и с оглед направеното искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение, на ответника се дължат разноски в производството на основание чл.37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 27е от Наредбата за заплащане на правната помощ, в размер на 80 лв. с оглед фактическата и правна сложност на делото.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 221, ал.2 АПК, вр. чл.63в ЗАНН Административен съд София-град, XXI касационен състав

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №4089/31.08.2023 г., постановено по АНД №9971/2021 г. на СРС, НО, 102-ри състав

ОСЪЖДА Застрахователно акционерно дружество „ДаллБогг: Живот и Здраве" АД, [населено място] да заплати на Комисия за финансов надзор деловодни разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 80 /осемдесет/ лева.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.